

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه اصفهان

دانشکده الهیات و معارف اهل البیت «علیهم السلام»

گروه معارف اسلامی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس

کارشناسی ارشد شیعه شناسی گرایش کلام

دانشکده الهیات و معارف اهل البیت (ع) گروه معارف اسلامی

مصوب یکصد و شانزدهمین جلسه شورای دانشگاه

مورخ ۱۴۰۰/۳/۲۳

دانشگاه اصفهان
دانشکده الهیات و معارف اهل البیت (ع)
گروه معارف اسلامی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
کارشناسی ارشد شیعه شناسی گرایش کلام

شماره صفحه

فهرست

فصل اول : مشخصات کلی کارشناسی ارشد شیعه شناسی گرایش کلام

- ۱-مقدمه ۵
۲-اهداف ۶
۳- اهمیت و ضرورت ۷
۴- نقش، توانایی و شایستگی دانش آموختگان ۸
۵- تعداد و نوع واحدهای درسی ۸

فصل دوم : جدول عناوین و مشخصات دروس

- جدول ۱ : جدول دروس ۱۰
جدول ۲ : دروس اصلی مشترک ۱۱
جدول ۳ : دروس تخصصی ۱۱
جدول ۴ : دروس اختیاری ۱۲
جدول ۵ : دروس جبرانی ۱۳

فصل سوم : ویژگیهای هر یک از دروس (هدف و سرفصل دروس)

دروس جبرانی:

- ۱- روش تحقیق در علوم اسلامی ۱
۲- نقد و مناظره کلامی ۳
۳- متون تخصصی عربی (۱) ۵
۴- متون تخصصی عربی (۲) ۷
۵- آشنایی با علم درایه و رجال ۹
۶- تاریخ تشیع ۱۱
۷- فرق و مذاهب کلامی اهل سنت ۱۳
۸- تاریخ فلسفه اسلامی ۱۵

دروس اصلی - مشترک:

- ۱- امامت و ولایت ۱۷
۲- شیعه در جهان امروز ۱۹
۳- مفهوم و پیدایش تشیع ۲۱
۴- فرق شیعه ۲۳
۵- شیعه و اندیشه تقرب بین مذاهب اسلامی ۲۵

دروس تخصصی:

- ۱- امام شناسی شیعه..... ۲۷
- ۲- آموزه های اختصاصی شیعه..... ۲۹
- ۳- سیر تطور منابع و اندیشه کلامی شیعه امامیه..... ۳۱
- ۴- عقل در اندیشه کلامی شیعه..... ۳۳
- ۵- مطالعه تطبیقی کلام شیعه و اهل سنت..... ۳۵
- ۶- زبان انگلیسی تخصصی..... ۳۷

دروس اختیاری:

- ۱- عرفان شیعی..... ۳۹
- ۲- مسائل جدید کلامی..... ۴۱
- ۳- شیعه، حکومت و ولایت فقیه..... ۴۳
- ۴- جریان شناسی اعتقادات انحرافی در فرق شیعه..... ۴۵
- ۵- مهدویت و منجی شناسی..... ۴۷
- ۶- گونه شناسی اندیشه سیاسی معاصر شیعه..... ۴۹
- ۸- تشیع و مستشرقان..... ۵۱

پیوست:

- ۱- علت بازنگری..... ۵۳
- ۲- جدول تطبیقی دروس اصلی مشترک..... ۵۴
- ۳- جدول تطبیقی دروس اصلی - تخصصی..... ۵۵
- ۴- جدول تطبیقی دروس اختیاری..... ۵۷
- ۵- جدول تطبیقی دروس جبرانی..... ۵۹

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

۱- مقدمه :

تردیدی نیست که نظام جمهوری اسلامی ایران بر بن مایه ها و آموزه های شیعی استوار است. آموزه های امامت، ولایت، عدالت، امر به معروف و نهی از منکر، جهاد و شهادت و آئینهای تاسوعا و عاشورا همواره در طول تاریخ در ذهن و زبان، کردار و رفتار شیعیان مخلص عدالت علوی و شهادت حسینی جلوه گری داشته، و در عصر حاضر با هدایت و رهبری اسلام شناسی جامع الشرایط - حضرت آیت الله العظمی امام خمینی^(ره) - به انقلابی فراگیر (۱۳۵۷ ش) تبدیل شد و قالب های جامعه، سیاست و فرهنگ ایران را با محتوایی دینی، دگرگون ساخت و هویتی نو بخشید.

انقلاب اسلامی ایران که به شدت مورد توجه جهانیان قرار گرفت، در محافل دانشگاهی مغرب زمین نیز به طور ویژه ای مورد مطالعه قرار گرفت و درون مایه های شیعی آن به طور تفصیلی بررسی و بازبینی گردید. اکنون بیش از چهار دهه است که شرق شناسان، اسلام شناسان، شیعه شناسان و ایران شناسان کشورهای اروپایی و آمریکایی به طور مستمر و روشمند ابعاد مختلف و گسترده، آموزه ها و آئین های جماعت ها و جوامع شیعی در اطراف و اکناف جهان را مورد پژوهش قرار داده و بدین منظور به گسترش مراکز و بخش های مطالعات اسلامی و شیعی در محافل دانشگاهی خود پرداخته اند. طیف وسیع مجلات، فصلنامه ها، سالنامه ها، کارگاه های پژوهشی، همایش های علمی، پروژه های تحقیقاتی و رساله ها و کتبی که در مغرب زمین در باره تشیع و شیعیان منتشر می شود، به وضوح ایده مذکور را تأیید می کند.

پیشینه اصلی شیعه شناسی را باید در جوامع اسلامی پی گیری کرد. ائمه (ع) و به طور خاص امام باقر و امام صادق (علیهما السلام) همواره به تبیین تعالیم شیعه پرداخته و در این زمینه با علمای اهل سنت تعامل خوبی داشته اند. منابع بسیاری که در این دوره تدوین شده است، زمینه های مناسبی را برای شناخت شیعه فراهم آورده است. اما این تحقیقات نمی تواند از رشته شیعه شناسی کفایت کند. اصولاً رشته شیعه شناسی به تشیع نگاهی جامع و بیرونی دارد و این امر با نگاهی که به هریک از رشته های مورد نظر در حیطه خود دارد، متفاوت است؛ از این جهت رشته شیعه شناسی حتی برای درون جامعه اسلامی - شیعی برای تحقیق نظام مند پیرامون تشیع ضروری می نماید.

این رشته همچنین پاسخگوی شبهاتی است که در زمان حاضر بر ضد تشیع ساخته و پرداخته می شود. این شبهات گاهی از سوی جریان افراطی وهابیت و گاهی از سوی مستشرقان مطرح می شود. این شبهات گاه اصل تشیع و ریشه تاریخی آن و گاهی برخی از آموزه های آن را هدف می گیرد. دانشجویان با آشنایی کلی با تاریخ و آموزه های تشیع، مهارت پاسخ به شبهات را پیدا می کنند.

البته درس و دانش های شیعی همواره در حوزه های علمیه و نیز در دانشکده های الهیات ما تدریس و درباره آن تحقیقاتی انجام شده و بدین طریق نیازهای درونی جامعه شیعی و شبهات پیرامون آن مورد بررسی قرار گرفتند؛ ولی گستردگی و تنوع مطالعاتی که در این دهه های اخیر در زمینه مذهب شیعه و شیعیان در اروپا و آمریکا و آسیای دور انجام گرفته، ضرورت شناخت و نقد و ارزیابی این رویکردها و طرح دیدگاههای اندیشمندان شیعی در سطح بین المللی را دوچندان می نماید.

در این راستا، راه اندازی رشته شیعه شناسی در دانشگاه های کشور می تواند پاسخی شایسته به انتظارات زمان تلقی گردد. گرایش های سه گانه کلام شیعی، تاریخ شیعه، و جامعه شناسی شیعیان می تواند تا حد قابل قبولی جامعیت، تمرکز و روشمندی این رشته را نشان دهد.

یادآوری می گردد اولین برنامه درسی کارشناسی ارشد رشته شیعه شناسی گرایش کلام مصوبه/۵۴۸ مورخه ۱۳۸۴/۳/۲۱ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در ابتدا به منظور ارائه در علوم حوزوی در جامعه المصطفی العالمیه تدوین گردیده است. سپس منسوخ و در مصوبه ۸۸۲/ مورخه ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ بازنگری شده است. با این حال بازنگری جهت تطبیق با نیاز دانشجویان، اقتضائات رشته شیعه شناسی ضروری می نمود. این سرفصل پس از تصویب برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۰ به بعد قابل اجرا است.

۲- اهداف

- ارائه مستدل، منطقی و معقول عقاید و آموزه های شیعی
- شناخت و شناساندن پیشینه و جایگاه تشیع در میان اقوام مختلف
- مطالعه روش مند گروه ها و جوامع شیعی
- آشنائی و ارتباط با مراکز و موسسات شیعه شناسی عمده جهان برای یافتن بسترهای مشارکت علمی - پژوهشی و نیز نقد و پاسخگویی به مسائل علمی
- تعیین سرفصل هایی مستقل و جدید از مطالعات شیعه شناسی در کنار مطالعات و پژوهش های رایج و مرسوم
- احیای میراث فکری گذشته و اندیشه های دانشمندان شیعی
- معرفی نقش تاریخی شیعیان در تمدن اسلامی و تحولات سیاسی، اجتماعی و فکری جهان اسلام
- آسیب شناسی مشکلات و معضلات فکری و اجتماعی جوامع و تلاش برای برگزاری کارگاهها و نشست های علمی به منظور تقریب و همبستگی بین مذاهب اسلامی
- آشنائی جامع و گسترده با ابعاد گوناگون مردم شناختی و جامعه شناختی جهان تشیع
- تحلیل و تبیین امکانات، محدودیت ها، و اوضاع و شرایط اجتماعی شیعیان جهان
- پرورش هیات علمی های متخصص شیعه شناسی و در نتیجه، تأمین بسترهای مناسب برای اجرای پروژه های تحقیقاتی درباره مسایل شیعه
- تربیت دانش آموختگانی که توان تحقیق و تدریس در زمینه مطالعات شیعه شناسی و ارائه مشورت به نهادهای دینی و حکومتی را متناسب با دنیای جدید داشته باشند.
- گسترش روحیه مطالعات میدانی در زمینه موضوعاتی فرهنگی - اجتماعی مربوط به شیعه در میان طلاب و دانشجویان رشته های مرتبط

- گسترش کرسی های اسلام شناسی و شیعه شناسی در دانشگاهها و مراکز آموزشی بین المللی

۳- اهمیت و ضرورت

ایجاد رشته شیعه شناسی و مطالعات نظام مند در زمینه جنبه های گوناگون جهان شیعی معاصر امری کاملا ضروری به نظر می رسد، زیرا از یک طرف بیشتر تحقیقات انجام شده در حوزه های علمیه و دانشکده های الهیات ما، یا آن قدر نظری و انتزاعی است که با واقعیت های روزمره زندگی شیعیان امروز ارتباطی ندارد، و یا اگر تجربی و واقعی است، به شیعیان گذشته و جوامع تاریخی تعلق دارد و به زندگی شیعیان عصر حاضر نمی پردازد. بر این اساس، می توان دلایل، زمینه ها و ضرورت های تأسیس این رشته را چنین برشمرد:

۱) فقدان اطلاعات دقیق از اوضاع و احوال مردم شناختی، جامعه شناختی جوامع و گروه های شیعی جهان

۲) کمبود محسوس منابع مستدل و منطقی در معرفی جنبه های گوناگون زندگی شیعیان معاصر

۳) فقدان رشته مستقل دانشگاهی در کشور که به طور متمرکز و مرتبط به عرصه مطالعات شیعه پردازد.

۴) فقدان پژوهشگرانی که در مسائل گوناگون مربوط به تاریخ، کلام و جامعه شناسی جهان شیعه به صورت تخصصی پژوهش کرده و نظریه های کارشناسانه ارائه دهند و توانایی پاسخ گویی به شبهات و ارائه مطالعات روش مند در زمینه شیعه شناسی را داشته باشند.

۵) ضرورت آشنایی با تعالیم و اندیشه های اهل بیت (ع) و علوم، فرهنگ و تمدن شکل گرفته در بستر اندیشه های شیعی

۴- نقش و توانایی و شایستگی دانش آموختگان

پرورش نیروهای متخصص و متعهد در این زمینه که ضمن تسلط بر تفسیر و روش های تفسیری، نسبت به شبهات مطرح و چالش های فراروی این حوزه آگاهی دارند؛ می تواند از مهمترین دستاوردهای این رشته باشد.

دانش آموختگان سه گرایش کلام، تاریخ و جامعه شناسی رشته شیعه شناسی، می توانند به عنوان کارشناس، استاد، پژوهشگر و مشاور در دانشگاه ها، مراکز پژوهشی و پژوهشکده های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مراکز آموزشی و پژوهشی

وابسته به حوزه های علمیه، وزارت آموزش و پرورش، وزارت امور خارجه، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت اطلاعات، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان های سیاسی - عقیدتی به خدمت پردازند.

- ۵- تعداد و نوع واحدهای درسی
- تعداد دروس تخصصی: ۱۲ واحد نظری معادل ۱۹۲ ساعت
  - تعداد دروس اصلی مشترک: ۱۰ واحد معادل ۱۶۰ ساعت
  - تعداد دروس اختیاری: ۶ واحد نظری معادل ۹۶ ساعت
  - جمع: ۲۸ واحد نظری معادل ۴۴۸ ساعت

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول ۱ : جدول دروس

ردیف	نوع واحد درسی	تعداد واحد
۱	اصلی مشترک	۱۰
۲	اصلی تخصصی	۱۲
۳	اختیاری	۶
۴	پایان نامه	۴
	جمع	۳۲

جدول ۲: دروس اصلی مشترک

پیش نیاز یا هم نیاز	تعداد ساعات		تعداد واحد		نام درس	ردیف
	عملی	نظری	عملی	نظری		
-	-	۳۲	-	۲	امامت و ولایت	۱
-	-	۳۲	-	۲	شیعه در جهان امروز	۲
-	-	۳۲	-	۲	مفهوم و پیدایش تشیع	۳
-	-	۳۲	-	۲	فرق شیعه	۴
-	-	۳۲	-	۲	شیعه و اندیشه تقریب بین مذاهب اسلامی	۵
-	-	۱۶۰	۱۰		جمع کل	

جدول ۳: دروس تخصصی

پیش نیاز یا هم نیاز	تعداد ساعات		تعداد واحد		نام درس	ردیف
	عملی	نظری	عملی	نظری		
-	-	۳۲	-	۲	امام شناسی شیعه	۱
-	-	۳۲	-	۲	سیر تطور منابع و اندیشه کلامی شیعه امامیه	۲
-	-	۳۲	-	۲	عقل در اندیشه کلامی شیعه	۳
-	-	۳۲	-	۲	آموزه های اختصاصی شیعه	۴
-	-	۳۲	-	۲	مطالعه تطبیقی کلام شیعه و اهل سنت	۵
-	-	۳۲	-	۲	زبان انگلیسی تخصصی	۶
-	-	۱۹۲	۱۲		جمع کل	

جدول ۴ : دروس اختیاری

پیش نیاز یا هم نیاز	تعداد ساعات		تعداد واحد		نام درس	ردیف
	عملی	نظری	عملی	نظری		
-	-	۳۲	-	۲	عرفان شیعی	۱
-	-	۳۲	-	۲	مسائل جدید کلامی	۲
-	-	۳۲	-	۲	شیعه، حکومت و ولایت فقیه	۳
-	-	۳۲	-	۲	جریان‌شناسی اعتقادات انحرافی در فرق شیعه	۴
-	-	۳۲	-	۲	مهدویت و منجی‌شناسی	۵
شیعه در جهان امروز	-	۳۲	-	۲	گونه‌شناسی اندیشه سیاسی معاصر شیعه	۶
-	-	۳۲	-	۲	تشیع و مستشرقان	۷
-	-	۲۲۴	۱۴		جمع کل	

*دانشجو موظف به گذراندن ۶ واحد از دروس اختیاری است.

جدول ۵: دروس جبرانی

پیش نیاز یا هم نیاز	تعداد ساعات		تعداد واحد		نام درس	ردیف
	عملی	نظری	عملی	نظری		
-	-	۳۲	-	۲	روش تحقیق در علوم اسلامی	۱
-	-	۳۲	-	۲	نقد و مناظره کلامی	۲
-	-	۳۲	-	۲	متون تخصصی عربی (۱)	۳
متون تخصصی عربی (۱)	-	۳۲	-	۲	متون تخصصی عربی (۲)	۴
-	-	۳۲	-	۲	آشنایی با علم درایه و رجال	۵
-	-	۳۲	-	۲	تاریخ تشیع	۶
-	-	۳۲	-	۲	فرق و مذاهب کلامی اهل سنت	۷
-	-	۳۲	-	۲	تاریخ فلسفه اسلامی	۸
-	-	۱۲۸	۱۶		جمع کل	

- دانشجویان ورودی مقطع کارشناسی ارشد که هر کدام از دروس درج شده در جدول دروس جبرانی را نگذرانده یا به تشخیص گروه باید این دروس را بگذرانند، موظف هستند که از بین دروس مندرج در جدول ۵، ۱۰ واحد را اخذ نمایند.
- تعداد واحد های دروس جبرانی حداکثر ۱۰ واحد از جدول شماره ۵ می باشد.

فصل سوم

ویژگیهای هر یک از دروس (هدف و سرفصل دروس)

روش تحقیق در علوم اسلامی

Research Methodology in Islamic Sciences

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : جبرانی	پیش نیاز : -

هدف درس :

چیستی پژوهش و آموزش و شکل‌گیری مفهوم روش تحقیق جدید در علوم اسلامی و کسب مهارت در نوشتن پایان‌نامه و مقاله-نویسی

رئوس مطالب :

- کلیات (تعریف مفاهیم روش، تحقیق، مقاله، انواع تحقیق، پایان‌نامه، علوم دینی، علوم اسلامی)
- رویکردهای مختلف تحقیق در علوم انسانی
- رویکردهای مختلف تحقیق در علوم اسلامی
- مراحل تحقیق و شیوه استفاده از ابزار لازم در هر مرحله
- مهارت یافتن مسئله
- مهارت شیوه‌های مختلف تحقیق در علوم اسلامی (اعم از تحقیق توصیفی، روش تاریخی، روش کلامی، روش انتقادی و ..)
- آشنایی با روش‌های جدید پژوهش
- روش تهیه پروپوزال، اجزا و مراحل آن
- منبع‌شناسی و مآخذ شناسی و ...
- روش گردآوری داده‌ها
- سازماندهی پژوهش
- مطالعات میان‌رشته‌ای
- معرفی و نقد مراجع محوری پژوهش
- معرفی نرم افزارهای اسلامی و منابع دیجیتال
- روش مقاله‌نویسی

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید : -

منابع اصلی :

- پاکتچی، ا (۱۳۹۱ش). روش تحقیق عمومی با رویکرد علوم انسانی-اسلامی، انتشارات امام صادق(ع)، تهران.
- قراملکی، ا (۱۳۸۳ش). اصول و فنون پژوهش در گستره دین پژوهی، بوستان کتاب، قم.

منابع فرعی:

- خلیلی شوروبینی، س (۱۳۸۹). روشهای تحقیق در علوم انسانی، یادواره کتاب، تهران.
- خنیفر، ح (۱۳۸۶). مقدمه ای بر روش پژوهش با رویکرد کاربردی به رساله نویسی در علوم انسانی، نشریه روش شناسی علوم انسانی (حوزه و دانشگاه)، دوره ۱۳، شماره ۵۰، ص ۱۵۶-۱۲۵.
- صابری، ح (۱۳۹۲). مهارت های تحقیق و ماخذشناسی علوم اسلامی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت). بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، تهران
- قراملکی، ا (۱۳۸۵). روش شناسی مطالعات دینی، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مشهد.
- نادی، م، ع (۱۳۸۹). مبانی روش تحقیق کاربردی در علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی (خوراسگان)، معاونت پژوهشی، قم.
- واسطی، ع، ح (۱۳۹۲). راهنمای تحقیق: با اقتباس از نگرش اسلام به علم وهستی، موسسه مطالعات راهبردی علوم و معارف اسلامی، مشهد.
- نکونام، ج (۱۳۸۲). روش تحقیق پیشرفته با تاکید بر علوم اسلامی- انسانی، دانشگاه قم، مشهد.

نقد و مناظره کلامی

Theological Criticism and Debate

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : جبرانی	پیش نیاز : -

هدف درس :

تبیین و ارزیابی روشهای گفتگو و شیوه مناظره در مباحث دینی، شناخت مغالطات و پاسخ به آن

رئوس مطالب :

- کلیات و مفهوم‌شناسی (مناظره، گفتگو، نقد گفتمان، جدل، استدلال)
- صنائع خمس (برهان، خطابه، جدل، شعر، مغالطه)
- آداب و فواید نقد، گفتگو و جدل
- گفتمان و شیوه گفتمان انتقادی
- مناظره و جدل در قرآن و روایات
- روش گفتگو و جدل در علم کلام

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	

بازدید : ندارد

منابع اصلی :

- حسینی میلانی، ع (۱۳۹۰). آداب مناظره و گفت و گو در اصول دین، ترجمه هیئت تحریریه انتشارات الحقایق، مرکز حقایق اسلامی، قم.
- یارمحمدی، ل (۱۳۹۱). درآمدی به گفتمان شناسی، هرمس، تهران.

منابع فرعی:

- اسلامی، ح (۱۳۹۱). اخلاق و آیین نقد، خانه کتاب، تهران.
- بورمان، ک (۱۳۷۵). افلاطون. ترجمه محمدحسن لطفی، طرح نو، تهران.
- تاجیک، م، ر (۱۳۷۹). گفتمان و تحلیل گفتمانی: مجموعه مقاله هایی از محمدرضا تاجیک، شعبانعلی بهرامپور، دایان مک دانل و... فرهنگ گفتمان، تهران.
- دایک، ت، الف (۱۳۸۲). مطالعاتی در تحلیل گفتمان (از دستور متن تا واکاوی انتقادی)، تدوین: مهراں مهاجر و محمد نبوی، ترجمه: پیروز ایزدی، تهران.
- سبحانی، ج (۱۳۹۲). مناظره های معصومان (علیهم السلام)، توحید، قم.
- عارف، ر (۱۳۸۹). مغالطه پژوهی در فرهنگ اسلامی، بصیرت، تهران.
- مک دانل، د (۱۳۸۰). مقدمه ای بر نظریه گفتمان، فرهنگ گفتمان، تهران.

متون تخصصی عربی (۱) Arabic Specialized Texts (1)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : حل تمرین : ندارد
نوع درس : جبرانی	پیش نیاز : -

هدف درس :

مهارت در خواندن متون برگزیده، تشخیص ایده اصلی و اجزای مختلف متن و بهره گیری بیشتر از منابع جدید عربی در مباحث مربوط به منابع شیعی

رئوس مطالب :

- خواندن و درک مطلب و آشنایی با متون توصیفی
- خواندن و درک مطلب و آشنایی با متون نقلی
- خواندن و درک مطلب و آشنایی با متون توضیحی
- خواندن و درک مطلب و آشنایی با منابع شیعی معاصر

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	-	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- سبحانی، ج (۱۴۲۸ق.). المحاضرات فی الالهیات، موسسه امام صادق(ع)، قم.
- عاملی، ج، م (۱۴۲۶ق.). الصحیح من سیره نبی الاعظم (علیهم السلام)، دارالحدیث، قم.

منابع فرعی:

- طباطبایی، م، ح (۱۴۱۷ق.). المیزان فی تفسیر القرآن، دفتر انتشارات اسلامی جامعه‌ی مدرسین حوزه علمیه قم، قم.
- امام علی بن ابیطالب(ع)(۱۴۱۴ق.). نهج البلاغه، تحقیق رضی و صالح صبحی، دارالهجره، قم.

متون تخصصی عربی (۲) Arabic Specialized Texts (2)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : جبرانی	پیش نیاز : متون تخصصی عربی (۱)

هدف درس :

تقویت مهارت در روشهای تحلیل و ارزیابی متون تخصصی عربی جدید و تطبیق آن با منابع عربی کلاسیک

رئوس مطالب :

- فهم و ارزیابی اصطلاحات و مفاهیم شیعی در ادبیات عربی معاصر و کلاسیک
- بحث و اظهار نظر پیرامون متون تخصصی عربی
- بکارگیری محتوا در زبان و ادبیات عربی
- ترجمه معنایی و ارتباطی متون تخصصی عربی معاصر و ارزیابی آن

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- الصدر، م (۱۳۷۸ش). موجز اصول الدین، تحقیق و دراسه عبدالجبار رفاعی، مکتبه الامام الصادق (ع)، قم.
- فرحات، ی، ق (۱۹۹۹). الشیعه فی طرابلس من الفتح العربی الی الفتح العثماني، دارالملاک، بیروت.

منابع فرعی:

- بدوی، ع، ر (۱۳۵۰ق). مذاهب الاسلامیین، ج ۲، دارالعلم للملایین، بیروت.
- حلی، ح، ب (۱۳۸۲). کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد، موسسه امام صادق (ع)، قم.
- غزالی، م، م (بی تا). احیاء العلوم، دار الكتاب العربی، بیروت.
- فیاض لاهیجی، ع، ر (بی تا). شوارق الالهام، مهدوی، اصفهان.
- فیض کاشانی، م، م (۱۳۶۵). الوافی، مکتبه الامام امیر المومنین علی (ع)، اصفهان.
- فیض کاشانی، م، م (۱۳۳۹). محجه البیضاء فی تهذیب الاحیاء، مکتبه الصدوق، تهران.
- قوشچی، ع، م (۱۲۸۵). شرح تجرید العقائد، چاپ سنگی، تهران.

آشنایی با علم درایه و رجال

An Introduction to the Sciences of Dirayat and Rijal

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : جبرانی	پیش نیاز :-

هدف درس :

تبیین جایگاه علم درایه و رجال در شیعه شناسی و مهارت فهم و نظام دهی مباحث رجالی و احادیث موضوعی، اقسام حدیث و ارزیابی آن

رئوس مطالب :

- کلیات و مفاهیم (تعریف علم درایه، اقسام حدیث، علم رجال، ضرورت علم رجال، حجیت قول رجالی)
- تاریخچه علم حدیث و علم رجال و مهم ترین منابع متقدم، متأخر و معاصر حدیث و رجال
- شیوه نظام دهی مباحث رجالی
- روش های رجالیان در توثیق و تضعیف راویان
- اقسام حدیث و نحوه ارزیابی هر کدام (فقهی - تفسیری - تاریخی)
- تعریف حدیث موضوع
- معیار تشخیص احادیث موضوعات
- معیارهای نقد حدیث
- اصطلاحات و الفاظ جرح و تعدیل و ملاکهای آن
- کیفیت جمع بین احادیث متعارض

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- خوئی، الف (۱۳۷۶). درآمدی بر علم رجال، ترجمه و پانوش از: عبدالهادی فقهی زاده، انتشارات امیرکبیر، تهران.
- مدیر شانه چی، ک (۱۳۹۳). درایه الحدیث، دفتر انتشارات اسلامی، قم.

منابع فرعی:

- ایروانی، ب (۱۴۳۱ ق). دروس تمهیدیة فی القواعد الرجالیة، مدین، قم.
- حسینی شیرازی، ع، ر (۱۳۹۷). اعتبار سنجی احادیث شیعه: زیرساخت ها، فرایندها، پیامدها، سمت، تهران.
- ربانی، م. ح (۱۳۸۲). دانش رجال الحدیث، انتشارات آستان قدس رضوی، مشهد.
- سبحانی، ج (۱۴۱۴ ق). کلیات فی علم الرجال، مؤسسه النشر الاسلامی، قم.
- فضلی، ع (۱۴۱۶ ق). اصول علم الرجال، مؤسسه ام القرى، بیروت.
- مامقانی، ع (۱۳۹۲). تنقیح المقال، مؤسسه آل البيت^(ع) لإحياء التراث، قم.
- نجار، م. ع (۱۴۱۰ ق). تصحیح تراثنا الرجالی، مؤسسه الهجرة، بی جا.

تاریخ تشیع

The History of Shi'ism

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : جبرانی	پیش نیاز : -

هدف درس :

تحلیل تاریخی زندگی سیاسی و اجتماعی ائمه (ع) و شیعیان در ادوار مختلف تا دوران حاضر

رئوس مطالب :

- کلیات و مفهوم شناسی (معنای لغوی و اصطلاحی تشیع؛ مفاهیم مقوم تشیع مانند: امامت، عصمت، نص، ولایت)
- سیره ائمه «علیهم السلام» و ابعاد آن
- قیام های شیعی (متقدم: قیام کربلا، مختار، توابین، زید و علویان؛ متأخر: نهضت تنباکو، مشروطیت، پانزده خرداد)
- دولتها و خاندانهای حکومتگر شیعی (علویان طبرستان، آل بویه، حمدانیان حلب، ادریسیان فاس، فاطمیان مصر، صفویه ایران، زیدیه در یمن، بنی عقیل، سربداران، مرعشیان، بهمنیان هند، اشعریان، نوبختیان، آل زیاره و...)
- آثار علمی و فرهنگی - اجتماعی تشیع
- انقلاب اسلامی ایران و تشیع

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- حسینیان مقدم، ح، داداش نژاد، مرادی نسب، هدایت پناه، زیر نظر خضری، ح (۱۳۹۳). تاریخ تشیع (۲): دولتها، خاندانها و آثار علمی شیعه، انتشارات سمت، تهران.
- صفری فروشانی، ن و دیگران (۱۳۸۹). تاریخ تشیع، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم.

منابع فرعی:

- آقانوری، ع (۱۳۸۵). خاستگاه تشیع و پیدایش فرقه های شیعی در عصر امامان، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم.
- الویری، م (۱۳۸۴). زندگی و اندیشه سیاسی شیعیان از سقوط بغداد تا ظهور صفویه، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران
- جاسم، ح (۱۳۷۷). تاریخ سیاسی غیبت امام دوازدهم^(ع)، ترجمه محمدتقی آیت اللهی، امیر کبیر، تهران.
- جعفری، م، ح (۱۳۷۵). تشیع در مسیر تاریخ، ترجمه محمدتقی آیت اللهی، مکتب اسلام، قم.
- جعفریان، ر (۱۳۷۵). تاریخ تشیع در ایران، انتشارات انصاریان، قم.
- عاملی، س، م، ا (۱۴۲۱). الشیعه فی مسارهیم التاریخی، موسسه دائره المعارف فقه اسلامی، تهران.
- ولایتی، ع، ا (۱۳۸۹). نقش شیعه در فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، امیر کبیر، تهران.

فرق و مذاهب کلامی اهل سنت

Sunni Theological Sects and Denomination

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : جبرانی	پیش نیاز :-

هدف درس :

تحلیل و بررسی فرق کلامی اهل سنت

رئوس مطالب :

- کلیات و مفهوم شناسی (ضرورت فرقه شناسی، مفاهیم ملل، نحل، فرقه و اهل سنت)
- شکل گیری خوارج، عقاید و تأثیرات آن در جهان اسلام
- فرق کلامی اهل سنت تا پایان سده دوم (عثمانیه، قدریه، مرجئه، جهمییه، اهل حدیث)
- شکل گیری معتزله، اشاعره، طحاویه و ماتریدییه، عقاید و تأثیرات آنها در جهان اسلام
- فرق کلامی اهل سنت در زمان معاصر (وهابیت، دیوبندییه، قادیانییه، بریلویه)
- مکاتب عقل گرای معاصر (نو معتزلیان)

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید :-

منابع اصلی :

- زنجانی، ف (۱۴۱۷ق.). تاریخ علم الکلام فی الاسلام، الآستانه الرضویه المقدسه، مشهد.
- سبحانی، ج (۱۹۹۱م). بحوث فی الملل و النحل، الدار الاسلامیه، بیروت.
- صابری، ح (۱۳۹۷). تاریخ فرق اسلامی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، تهران.

منابع فرعی:

- ابن حزم ظاهری، م، ا (۱۹۹۶م). الفصل فی الملل، تحقیق محمد ابراهیم نصر، دارالجیل، بیروت.
- اشعری، س (۱۳۶۱). المقالات و الفرق، تحقیق جواد مشکور، انتشارات علمی، تهران.
- بدوی، ع، ر (۱۹۹۶م). مذاهب الاسلامیین، دارالعلم للملایین، بیروت.
- بغدادی ع، ق (۱۳۵۸). الفرق بین الفرق، به کوشش محمد جواد مشکور، اشراقی، تهران.
- شهرستانی، ع، ک (بی تا). نهایتاً الاقدام فی علم الکلام، تحقیق آلفرد جیوم، مکتبه المتبنی، قاهره.
- مادلونگ، و (۱۳۸۱). فرقه های اسلامی در سده های میانه، ترجمه ابوالقاسم سری، اساطیر، تهران.
- نشار، ع، س (۱۹۷۷). نشأة الفکر الفلسفی فی الاسلام، دارالمعارف، قاهره.

تاریخ فلسفه اسلامی

The History of Islamic Philosophy

تعداد واحد نظری: ۲ واحد	تعداد واحد عملی: - حل تمرین: ندارد
نوع درس: جبرانی	پیش نیاز: -

هدف درس :

مطالعه رویکردها نسبت به فلسفه اسلامی و تحولات فکری در زمینه موضوعات عمده فلسفی

رئوس مطالب :

- نهضت ترجمه و آشنایی مسلمانان با فلسفه یونان در قرن اول و دوم
- ظهور فیلسوفان مسلمان (کندی، فارابی، رازی، اخوان الصفا)
- رویکرد فلسفی و آرای ابن سینا
- شارحان و مخالفان مکتب ابن سینا (خواجه نصیر الدین طوسی، ابن رشد، غزالی، فخر رازی، قطب الدین رازی)
- ظهور مکتب اشراق و شارحان آن
- مکتب اصفهان (میر داماد، میر فندرسکی، ملا رجبعلی تبریزی)
- رویکرد فلسفی و آراء ملاصدرا
- حکمت متعالیه و شارحان آن (ملا علی نوری، آقا علی مدرس، ملا هادی سبزواری)

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- دبور، ت.ج (۱۳۴۳). تاریخ فلسفه در اسلام، ترجمه عباس شوقی، عطایی، تهران.
- کاپلستون، ف (۱۳۹۲). تاریخ فلسفه: قرون وسطی (جلد ۲)، ترجمه ابراهیم دادجو، صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران (سروش)، تهران.

منابع فرعی:

- ابراهیمی دینانی، غ، م (۱۳۷۶). ماجرای فکر فلسفی در جهان اسلام، طرح نو، تهران.
- سامی النشار، ع (۱۴۲۹ق.). نشأة الفكر الفلسفی فی الاسلام، دارالسلام، قاهره.
- شهرزوری، م، م (۱۳۵۶). نزهه الارواح و روضه الافراح (تاریخ الحكماء)، ترجمه مقصود علی تبریزی، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
- فاخوری، ح و خلیل، الف (۱۳۵۵). تاریخ فلسفه در جهان اسلامی، ترجمه عبدالحمید آیتی، فرانکلین، تهران.
- فخری، م (۱۳۷۲). سیر فلسفه در جهان اسلام، ترجمه زیر نظر نصر الله پورجوادی، مرکز نشر، تهران.
- کربن، ه (۱۳۶۹). فلسفه ایرانی و فلسفه تطبیقی، ترجمه جواد طباطبایی، توس، تهران.
- نعمه، ع (۱۳۶۷). فلاسفه شیعه، ترجمه جعفر غضبان، سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران.

امامت و ولایت

Imamat and Welayat

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز : -

هدف درس :

تحلیل و بررسی امامت و ولایت و رابطه آنها و نقد و ارزیابی دیدگاه اهل سنت در باره امامت

رئوس مطالب :

- کلیات (تعریف امامت و ولایت؛ مفاهیم مشابه خلافت، امارت و ...)
- تاریخچه امامت و حکومت در جامعه اسلامی بعد از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله)
- ماهیت و حقیقت امامت از دیدگاه شیعه و اهل سنت (حقیقت امامت نزد شیعه و اهل سنت؛ راههای تعیین امام؛ شرایط و اوصاف امام؛ اختلاف امام و خلیفه)
- ماهیت و حقیقت ولایت (بررسی جایگاه ولایت در قرآن کریم و نسبت آن با خدا، پیامبران و اولیای الهی)
- اقسام ولایت (ولایت تکوینی و تشریحی؛ ولایت عام و خاص؛ ولایت حق و باطل)
- مراتب و مصادیق ولایت (ولایت محبت، ولایت امر به معروف و نهی از منکر؛ ولایت ظاهری و باطنی؛ ولایت خدا، انبیاء، ائمه (ع)، اولیاء، مؤمنین و ...)
- رابطه امامت و ولایت (امامت و ولایت تشریحی؛ امامت و ولایت تکوینی)

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : برگزاری نشست علمی و کرسی آزاد اندیشی

منابع اصلی:

- گروهی از نویسندگان (۱۳۸۱). امامت پژوهی، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مشهد.

منابع فرعی:

- امینی، الف (۱۳۸۹). امامت و امامان «علیهم السلام»، بوستان کتاب، قم.
- حسن زاده آملی، ح (۱۳۷۸). رساله امامت، قیام، قم.
- حسینی طهرانی، م، ح (۱۳۶۰). امام شناسی بحث‌های تفسیری، فلسفی، روایی، تاریخی، اجتماعی درباره امامت و ولایت، حکمت، تهران.
- حکیم، م، ب (۱۴۲۴ ه ق). الامامه و اهل البیت (ع)، النظریه و الاستدلال. مرکز الاسلامی المعاصر، قم.
- صافی گلپایگانی، ل (۱۳۷۷). امامت و مهدویت: ولایت و امامت خاصه و عامه. مؤسسه انتشارات حضرت معصومه (س)، قم.
- صافی گلپایگانی، ل (۱۳۹۰). تجلی توحید در نظام امامت. مسجد مقدس جمکران، قم.
- محمدی ری شهری، م (۱۳۶۴). فلسفه امامت و رهبری. جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، قم.

شیعه در جهان امروز

Shia in the Contemporary World

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز : -

هدف درس :

تحلیل و بررسی ابعاد مختلف زندگی (سیاسی، اجتماعی و...) شیعیان در جهان امروز

رئوس مطالب :

- پیشینه مطالعات و منابع شیعه در جهان امروز
- ابعاد مختلف زندگی شیعیان در جهان امروز (جغرافیای انسانی، جغرافیای سیاسی، اوضاع مذهبی و عقیدتی شیعیان)
- فرقه‌های شیعه و ویژگی‌های فکری و فرهنگی آن‌ها در جهان امروز
- جامعه‌شناسی شیعه در جهان امروز (آئین‌ها و نمادهای فرهنگی؛ نهادهای مدنی و اجتماعی؛ جنبش‌های اجتماعی)
- عناصر فرهنگی و تمدنی شیعه در جهان امروز (دستاوردهای علمی و فرهنگی؛ رجال‌شناسی؛ جلوه‌های تمدنی)
- شیعه و استکبار جهانی (شیعه و نظام نوین جهانی؛ شیعه و نهادهای بین‌المللی؛ شیعه و تمدن نوین؛ شیعه و ناتوی فرهنگی)
- شیعه و جنبش بیداری اسلامی (انقلاب اسلامی، ظرفیت‌ها و دستاوردها؛ شیعیان و چالش‌های پیش رو)
- شیعه در کشورهای غیر اسلامی (آسیا، اروپا، امریکا و...)
- آسیب‌ها و مسائل اجتماعی رایج در میان شیعیان
- نقش علمای شیعه در زندگی دینی جماعت‌های شیعی جهان
- تأثیر تشیع بر جنبش‌های سیاسی اجتماعی

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید: -

منابع اصلی :

- تقی‌زاده داوری، م (۱۳۹۰). گزارشی از آمار جمعیتی شیعیان کشورهای جهان براساس منابع اینترنتی و مکتوب، شیعه‌شناسی، قم.
- جعفریان، ر (۱۳۷۱). جغرافیای تاریخی و انسانی شیعه در جهان اسلام، انصاریان، قم.
- فاضلی‌نیا، ن (۱۳۸۶). ژئوپلیتیک شیعه و نگرانی غرب از انقلاب اسلامی، بوستان کتاب، قم.

منابع فرعی:

- توال، ف (۱۳۸۴). ژئوپلیتیک شیعه، ترجمه کتایون باصر، ویستار، تهران.
- جعفریان، (۱۳۸۷). اطلس شیعه، سازمان جغرافیای نیروهای مسلح، تهران.
- ربانی، ع (۱۴۰۲ ه ق). شهدای روحانیت شیعه در صد سال اخیر، مکتب‌الحسین، قم.
- فولر، گ و رندرحیم، ف (۱۳۸۴). شیعیان عرب، مسلمانان فراموش شده، ترجمه خدیجه تبریزی، شیعه‌شناسی، قم.
- نکاست، ا (۱۳۸۷). شیعیان در جهان عرب مدرن عراق، لبنان و حوزه خلیج فارس، ترجمه ارسلان قربانی شیخ‌نشین، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، تهران.
- نوری، الف (۱۳۵۷). جامعه‌شناسی تشیع اثناعشری، ققنوس، تهران.

مفهوم و پیدایش تشیع

The Concept and Origination of Shi'ism

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز: -

هدف درس :

تحلیل و بررسی شکل گیری تشیع و نظریات پیرامون منشأ تشیع و دفاع از تشیع در بعد تاریخی در مقابل شبهات

رئوس مطالب :

- کلیات و مفهوم شناسی (تشیع، شیعه، امامت)
- شکل گیری تشیع در عهد حیات پیامبر(ص) تا پایان غیبت صغری
- تشیع از آغاز غیبت کبری تا دوران صفویه
- تشیع از قاجار تا دوران معاصر
- فرهنگ و تمدن تشیع و دولت های شیعی
- عوامل و زمینه های تاریخی موثر در رشد و گسترش تشیع
- ارزیابی نظریات مختلف درباره پیدایش تشیع
- ارزیابی دیدگاه مستشرقان درباره تاریخ و پیدایش تشیع
- نقد نظریه پیدایش تشیع توسط ایرانیان
- نقد افسانه عبدالله بن سبأ
- نقد نظریه دین علی (امیر معزی)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید: مؤسسه شیعه شناسی قم/ مرکز شیعه شناسی اصفهان

منابع اصلی:

- آقانوری، ع (۱۳۸۵). خاستگاه پیدایش تشیع و فرقه های شیعی در عصر امامان، دفتر تبلیغات اسلامی، نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم.
- حسینی بیرونی، م، ج (۱۳۷۸). نقد نظریات پیدایش تشیع، آستان قدس رضوی، مشهد.

منابع فرعی:

- پطروشفسکی، الف (۱۳۵۴). اسلام در ایران، ترجمه: کریم کشاورز، پیام، تهران.
- صدر، م، ب (بی تا). نشاه الشیعه و التشیع، تحقیق عبد الجبار شراره، چاپ سوم، مرکز الغدیر للدراسات الاسلامیه، تهران.
- عسکری، س، م (۱۳۹۱). عبدالله بن سبا، دانشکده اصول دین، قم.
- کاشف الغطاء، ج (بی تا). اصل الشیعه و اصولها، الأعلمی، بیروت.
- مظفر، م. ح (۱۳۶۸). تاریخ شیعه، ترجمه: محمد باقر حجتی، فرهنگ اسلامی، تهران.
- سعید، ا (۱۳۷۷). شرق شناسی، ترجمه عبدالرحیم گواهی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، قم.
- صانع پور، م (۱۳۹۳). شیعه شناسان غربی و اصول اعتقادات شیعه دوازده امامی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران.

فرق شیعه

Shi'a Sects

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس: مشترک	پیش نیاز : -

هدف درس:

شناخت زمینه های اجتماعی، سیاسی و دینی، کلامی پیدایش فرق شیعی و تطور تکاملی و تنزلی آن ها در طول تاریخ و مهمترین آن ها در عصر حاضر

رئوس مطالب :

- کلیات (تعریف فرقه، اقسام فرقه، علل پیدایش فرق اسلامی و شیعی)
- علل پیدایش فرق اسلامی به ویژه فرق شیعی در جهان اسلام
- دسته بندی های فکری و سیاسی در زمان حضور امامان معصوم (ع)
- فرقه زیدیه (منشأ، گسترش، مهم ترین اعتقادات)
- فرقه اسماعیلیه (منشأ، گسترش، مهم ترین اعتقادات)
- امامیه و بعضی جریانات تاریخی درونی (منشأ، گسترش، مهم ترین اعتقادات، واقفیه، فطحیه، و ...)
- فرق منسوب به امامیه (شیخیه، بابیه، بهائیت، غلات)
- موقعیت اجتماعی و سیاسی فرق شیعه در دوران معاصر

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : دانشگاه ادیان و مذاهب- برگزاری نشست علمی با همکاری جامعه المصطفی العالمیه اصفهان

منابع اصلی:

- سبحانی، ج (۱۳۸۳). فرهنگ عقاید و مذاهب اسلامی، موسسه امام صادق (ص)، قم.
- صابری، ح (۱۳۹۷). تاریخ فرق اسلامی (۲): فرق شیعی و فرقه های منسوب به شیعه، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، تهران.

منابع فرعی:

- اشعری قمی، س، ع (۱۳۶۰). المقالات و الفرق، مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
- اشعری، الف (۱۴۰۰). مقالات الاسلامیین، دار النشر، بیروت.
- بغدادی، ع، ق (۱۴۰۸). الفرق بین الفرق، دار الجیل، بیروت.
- شهرستانی، ع، ک (۱۳۶۴). الملل و النحل، الشریف الرضی، قم.
- شیخ مفید، م (۱۴۱۳). اوائل المقالات، المؤتمر العالمی لشیخ المفید، قم.
- مشکور، م. ج (۱۳۷۲). فرهنگ فرق اسلامی، آستان قدس رضوی، مشهد.
- نوبختی، ح، م (۱۳۶۱). فرق الشیعه، ترجمه: محمد جواد مشکور، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.

شیعه و اندیشه تقریب بین مذاهب اسلامی

Shi'ism and the Idea of Proximity of Islamic Denomination

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی :- حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز :-

هدف درس:

تحلیل و بررسی مبانی اندیشه تقریب، منادیان وحدت اسلامی و نقش انقلاب و نظام اسلامی در آن

رئوس مطالب:

- کلیات (مفهوم شناسی تقریب و وحدت اسلامی؛ اهمیت تقریب و وحدت سیاسی-اجتماعی؛ حدیث افتراق)
- آموزه های مشترک اسلامی در فرق و مذاهب اسلامی: توحید، عدل و نبوت
- همسازگاری و ناهمسازگاری مذهبی از صدر اسلام تا پایان عباسیان (طرح نادرشاه برای وحدت اسلامی؛ جنبش اتحاد اسلام و زمینه های طرح مسأله وحدت در ایران قاجاری و عثمانی)
- نهادهای تقریبی (دارالتقریب بین المذاهب مصر؛ مجمع جهانی تقریب بین مذاهب اسلامی ایران)
- مبانی و محورهای تقریب در مکتب اهل بیت (حجیت قرآن، تمسک به سنت جامع، مرجعیت اهل بیت، اصول و آموزه های مشترک «ایمان به مبدأ و معاد و نبوت و ضروریات اسلام مانند نماز، روزه، زکات و حج»)
- تحکیم وحدت و تقریب مذاهب در مکتب اهل بیت^(ع) (تحکیم روابط اجتماعی و اخوت دینی؛ هم زیستی و مدارای مذهبی)
- انقلاب اسلامی ایران و تقریب مذاهب
- چالش ها و موانع تقریب مذاهب

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : مرکز تقریب مذاهب اسلامی

منابع اصلی:

- آذرشب، م، ع (۱۳۸۴). پیشینه تقریب، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، قم.
- تسخیری، م، ع (۱۳۸۶). درباره وحدت و تقریب مذاهب اسلامی، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، قم.
- تسخیری، م، ع (۱۳۸۷). رسالت ما؛ تقریب در اندیشه‌ها انسجام در عمل، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، قم.

منابع فرعی:

- تسخیری، م، ع (۱۳۸۳). ایده‌های گفتگو با دیگران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، قم.
- حکیمی، م، ر (۱۳۷۸). شرف‌الدین، نقیب اتحاد، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران.
- خسروشاهی، س، هـ (۱۳۸۹). سرگذشت تقریب، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، قم.
- ذاکری، م، ا (۱۳۸۸). اندیشه‌های تقریبی علامه شرف‌الدین عاملی، انتشارت موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، قم.
- عسکری، س، م (۱۳۸۸). معالم‌المدرستین، ترجمه محمد جواد کرمی با عنوان (بازشناسی دو مکتب)، دانشکده اصول الدین، قم.
- قفاری، ن، ع (۱۴۱۳). مسأله التقرب بین اهل السنه والشیعه، دارطیبه الرياض، ریاض.

امام شناسی شیعه

Shi'a Imamology

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

تحلیل و بررسی امامت خاصه از دیدگاه عقل و نقل و مقام، جایگاه و فضائل اهل البیت (ع)

رئوس مطالب :

- امامت عامه و امامت خاصه
- مصداق اهل بیت(ع) نزد شیعه و اهل سنت
- دلیل بر امامت ائمه معصوم (سلام الله علیهم)
- بررسی تفصیلی احادیث: حدیث یوم الدار یا یوم الانذار، منزلت، سفینه، غدیر، ثقلین و...
- فضائل و ویژگی های اهل بیت(ع) نزد شیعه و اهل سنت
- حقوق اهل بیت(ع) (پذیرش ولایت و اطاعت آنان؛ وجوب مودت و محبت؛ اختصاص داشتن خمس، فیء و انفال به آنان)
- امامت علی و فرزندان(ع) از دیدگاه عقل
- امامت علی و فرزندان(ع) در آیات قرآن کریم
- امامت علی و فرزندان(ع) در روایات
- انتظار و غیبت امام مهدی (عج)

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : بنیاد مهدی موعود(عج)

منابع اصلی :

- رضوانی، ع، الف (۱۴۲۰ق). اهل البیت(ع)، موسسه امام صادق^(ع)، قم.
- مظفر، م، ر (۱۳۸۷). عقائد الامامیه، انتشارات انصاریان، چاپ دوازدهم، قم.

منابع فرعی:

- امینی، ع، ح (۱۴۱۶ق). الغدير، مركز الغدير، قم.
- سبحانی، ج (۱۴۲۵ق). رسائل و مقالات، موسسه الامام الصادق^(ع)، قم.
- شرف‌الدین، ع، ح (۱۴۲۶ق). المراجعات، المجمع العالمی لاهل البیت^(ع). چاپ دوم، قم.
- شریف، م (۱۴۰۵ق). رسائل الشریف المرتضی، دارالقرآن الکریم، قم.
- عاملی، س، ج، م (۱۳۸۳). اهل بیت^(ع) در آیه تطهیر، ترجمه محمد سپهری، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، قم.
- مکارم شیرازی، ن (۱۴۲۸ق). الشیعه شبّهات و ردود، مدرسه امام علی بن ابی طالب^(ع)، قم.
- هندی، ح، ح (۱۳۶۶). عباة الانوار، کتابخانه امیرالمومنین، اصفهان.

آموزه‌های اختصاصی شیعه Specific Teachings of Shi'ism

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

بررسی تحلیلی آموزه‌های اختصاصی شیعه (به جز امامت) و بیان دیدگاه‌های مخالفان و نقد و بررسی آن‌ها

رئوس مطالب :

- عصمت پیامبران (ابعاد عصمت و اختلاف شیعه و اهل سنت)
- صحابه در نگاه شیعه و اهل تسنن (تعریف صحابی، سب و لعن، اعتبار روایت صحابی)
- تقیه (تعریف، اقسام، دیدگاه‌ها)
- بداء (تعریف، اقسام، دیدگاه‌ها)
- توسل، شفاعت و زیارت قبور
- رجعت (تعریف، اقسام، دیدگاه‌ها)
- الامر بین الامرین (تعریف، دیدگاه‌ها، دو دیدگاه مقابل: جبر و تفویض)
- مسائل اختلافی فقهی شیعه و اهل تسنن (ازدواج موقت، خمس، وضو، نماز و ...)

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- سبحانی (۱۳۷۶). عقاید الامامیه (منشور عقاید امامیه)، مؤسسه امام صادق (ع)، قم.
- خرازی، س، م (۱۴۱۷ق). بدایه المعارف الالهیه فی شرح عقاید الامامیه، مؤسسه النشر الاسلامی، قم.

منابع فرعی:

- خرازی، س، م (۱۳۸۱). الانصاف فی مسائل دام فیها الخلاف، مؤسسه امام صادق (ع)، قم.
- (۱۴۱۲ق). التوسل، الدار الاسلامیه، بیروت.
- سبحانی، ج (۱۴۲۵). رسائل و مقالات، مؤسسه الامام الصادق (ع)، قم.
- شرف‌الدین، ع، ح (۱۴۲۶ق). المراجعات، المجمع العالمی لاهل البيت، چاپ دوم، قم.
- عاملی، ش، ح (۱۳۶۲). الايقاظ، انتشارات بویه، تهران.
- عسکری، س، م (۱۴۱۲ق). معالم المدرستین، مؤسسه البعثه، چاپ چهارم، تهران.
- مظفر، م، ح (۱۳۹۲). تاریخ الشیعه، ترجمه سید محمدباقر حجتی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران.

سیر تطور منابع و اندیشه کلامی شیعه امامیه

The Evolution of Shi'a Theological Thought

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس:

تحلیل و بررسی سیر و تطور اندیشه ها و رویکردهای کلامی شیعه امامیه با تکیه بر منابع کلامی

رئوس مطالب :

- پیدایش و شکل گیری مفاهیم کلامی از آغاز تا دهه هشتم هجری (مفهوم: ایمان و کفر، قضا و قدر، امامت، شیعه)
- دوره تکوین کلام نظری از اواخر قرن اول تا سده سوم هجری (پیدایش کلام به مثابه دانش و دستگاه فکری اهل حدیث معتزله، خوارج، کیسانیه، زیدیه، فطحیه، اسماعیلیه، امامیه، پیدایش تک نگاری های کلامی، شکل گیری مناظرات)
- دوره تدوین جامع و شکل گیری دانش کلام از سده سوم تا نیمه سده پنجم هجری (شکل گیری مکتب کلامی، شیعه، خوارج، معتزله، اشاعره، ماتریدیه، تدوین کتاب های جامع و نیز اعتقادنامه ها)
- دوره وام گیری و رقابت با اندیشه های فلسفی از نیمه قرن پنجم تا قرن نهم هجری (وام گیری از ادبیات فلسفی تقابل نظری با اندیشه های فلسفی)
- دوره شکل گیری کلام فلسفی (ابن ابی جمهور تا ملاصدرا و مهدی نراقی)
- دوره احیا و نوسازی علم کلام از سده سیزدهم تا کنون (ورود اندیشه های الحادی مادی گرایانه از غرب، پیدایش کلام جدید، نقش اتحاد اسلام، فلسفه دین (از سید جمال الدین اسدآبادی تا استاد مطهری))

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید:-

منابع اصلی :

- پاکتچی، ا (۱۳۹۱). مبانی و روش اندیشه امام صادق (ع)، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران.
- جبرئیلی، م، ص (۱۳۸۹). سیر تطور کلام شیعه، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، قم.
- سبحانی، م، ت (۱۳۹۱) کلام امامیه، ریشه ها و رویش ها، مجله نقد و نظر، شماره ۱، ص ۳۳-۵.

منابع فرعی:

- نیومن، ا، ج (۱۳۸۶). دور شکل گیری تشیع دوازده امامی، ترجمه و نقد موسسه شیعه شناسی، موسسه شیعه شناسی، قم.
- راز، ح (۱۳۸۲). کتاب الزنیه (گرایش ها و مذاهب اسلامی در سه قرن نخست)، تحقیق و ترجمه علی آقانوری، ادیان، قم.
- زنجانی، ف (۱۳۷۵ش). تاریخ علم الکلام فی الاسلام، بنیاد پژوهش های آستان قدس رضوی، مشهد.
- شبلی نعمانی، م (۱۳۸۶). تاریخ علم کلام، ترجمه محمدتقی فخر گیلانی، انتشارات اساطیر، تهران.
- لالانی، آ (۱۳۸۱ش). نخستین اندیشه های شیعی (تعالیم امام محمد باقر(ع))، ترجمه فریدون بدره ای، نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران.
- ولوی، ع، م (۱۳۹۴). تاریخ علم کلام و مذاهب اسلامی، بعثت، تهران.

عقل در اندیشه کلامی شیعه

The Reason in Shi'a Theological Thought

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز: -

هدف درس :

- شناخت جایگاه عقل و تأویل در مکاتب کلامی شیعه و آغاز دوران غیبت تا کنون

رئوس مطالب :

- کلیات و مفهوم شناسی (عقل، عقل گرایی، نص، ظاهرگرایی، تأویل گرایی، عدلیه)
- جایگاه عقل در مکتب کلامی قم: صفار، کلینی، صدوق
- جایگاه عقل در مکتب کلامی بغداد: نوبختی، شیخ مفید، سید مرتضی
- جایگاه عقل در کتب کلامی حله: ابن ادریس حلی، محقق حلی، علامه حلی، خواجه نصیرالدین طوسی
- جایگاه عقل در مکتب تفکیک
- جایگاه عقل نزد روشنفکران دوران معاصر

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید: -

منابع اصلی :

- جبرئیلی، م، ص (۱۳۹۳). سیر تطور کلام شیعه، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، قم.
- رضایی، م، ج (۱۳۹۵). معنا و منزلت عقل در کلام امامیه، دارالحدیث، قم.

منابع فرعی:

- جوادی آملی، ع (۱۳۹۸). منزلت عقل در هندسه معرفت دینی، نشر اسراء، قم.
- شیخ مفید، م، م (۱۴۳۰). تصحیح الاعتقادات، روشنایی مهر، تهران.
- سند، م (بی تا). العقل العملي، الاجتهاد، قم.
- یوسفیان، ح و شریفی، ا، ح (۱۳۸۳). عقل و وحی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
- ابن سعید، م (۲۰۰۰). العقل الفلسفی فی الاسلام، عین للدراسات و البحوث الانسانیه و الاجتماعیه، بی جا.
- صادق زاده، ف (۱۳۹۴). ایمان و شناخت عقلانی از دیدگاه اندیشمندان مسلمان، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران.
- حکیمی، م (۱۳۸۲). مکتب تفکیک، دلیل ما، قم.

مطالعه تطبیقی کلام شیعه و اهل سنت

A Comparative Study of Shiite and Sunni Theology

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس:

شناخت دقیق و عمیق تر کلام شیعه در مقایسه با کلام اهل سنت، اعم از معتزله، ماتریدیه، اشاعره و اهل حدیث

رئوس مطالب:

- کلیات و مفهوم شناسی: روش مطالعه تطبیقی و مقارن، کلام شیعه و کلام اهل سنت
- شکل گیری کلام شیعه و مقایسه با کلام اهل سنت
- حسن و قبح عقلی و مصادیق آن مثل عدل الهی در کلام شیعه و اهل سنت
- مقایسه اجمالی متون، مسائل و روش کلامی
- توحید و شرک، توحید نظری و عملی؛ صفات خبری و رؤیت خدا
- رابطه افعال انسان با خداوند؛ عدالت خدا، قضا و قدر و جبر و اختیار
- ضرورت نبوت، ویژگی ها و عصمت پیامبران و طهارت نیاکان پیامبر اکرم (ص)
- حقیقت وحی و تحریف ناپذیری قرآن کریم
- مهم ترین مسائل معادشناسی، بقایای نفس بعد از مرگ، معاد جسمانی و روحانی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : نشست علمی و کرسی آزاداندیشی

منابع اصلی:

- ربانی گلپایگانی، ع، (۱۳۹۳). کلام تطبیقی، (ج ۱ و ۲) (توحید، صفات، عدل الهی، نبوت، امامت و معاد)، جامعه المصطفی العالمیه، قم.
- جوادی، ع، (۱۳۹۰). تفسیر موضوعی (وحی و نبوت)، نشر اسراء، قم.

منابع فرعی:

- تفتازانی، س، (۱۴۰۹). شرح المواقف، الشریف الرضی، قم.
- تفتازانی، (۱۳۸۱)، تهذیب الکلام نوین در علم حکمت و عقائد، مترجم ابراهیم پارسا، انتشارات هیوا، مهاباد.
- علامه حلی، (۱۳۸۲). کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد (قسم الالهیات)، تصحیح و تعلیق جعفر سبحانی، موسسه امام صادق(ع)، قم.
- قاضی نور الله مرعشی، ق ن (۱۴۰۹). احقاق الحق و ازهاق الباطل، مکتبه آیه الله المرعشی النجفی، قم.
- لاهیجی، ع ب ع، (۱۳۷۹). گوهر مراد، ترجمه زین العابدین قربانی، انتشارات جعفر پژوم، بی جا.
- سبحانی، ج، (۱۴۱۲). الالهیات علی هدی کتاب و السنه و العقل، تخلص علی ربانی گلپایگانی، مرکز العالمی للدراسات الاسلامیه، قم.
- مطهری، م، (۱۳۵۸). مجموعه آثار شهید مطهری (جلد ۱ تا ۴ و جلد ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۴، ۲۵)، انتشارات صدرا، تهران.

زبان انگلیسی تخصصی

English for Special Purpose

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

تقویت مهارت در روشهای تحلیل و ارزیابی متون تخصصی انگلیسی جدید و تطبیق آن با منابع شیعی

رئوس مطالب:

- فهم و ارزیابی اصطلاحات و مفاهیم شیعی در منابع انگلیسی معاصر و کلاسیک
- بحث و اظهار نظر پیرامون متون تخصصی شیعه شناسی به زبان انگلیسی
- مهارت در چگونگی بکار گیری محتوا و مفهوم بر اساس ادبیات انگلیسی
- ترجمه معنایی و ارتباطی متون تخصصی انگلیسی معاصر و ارزیابی آن

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- Nazarpour, H (2018). English for the Students of Shī'ah Studies (1), Jahad Daneshgahi, Isfahan.
- Madelung, W (2005). Shiism: An Overview, Encyclopedia of religion.
- Mervin, S (2005). Shi'ites in Lebanon, the Encyclopedia Iranica.

منابع فرعی:

- Amir-Moezzi, M, A (2005). Shi'ite Doctrine, The Encyclopedia Iranica,
- Madelung, W,F (1998), the Succession to Muhammad: A Study of the Early Caliphate, Cambridge University Press.
- Pinault, D (1993), the Shiites, Paigrave Macmilan.
- Chirri, M, J (c1997). The Brother of the prophet Mohammad (the Imam Ali): a reconstruction of Islamic history and an extensive research of the Shiite Islamic school of thought, Islamic Center of Detroit, Detroit.
- Momen, M (1985). An interoduction to shii Islam: the flistory and doctrines of twelyer shism, moojan, oxford university press, New York.
- Vittor .L, A (2006). Shiite Islam: orthodoxy or heterodoxy .Ansariyan .Qom.
- Walker, P, E (c1993). Early philosophical Shiism; the Ismaili neoplatoism of Abuyaqub al sijistani. Cambridge University, England.

عرفان شیعی

Shi'a Mysticism

تعداد واحد نظری: ۲ واحد	تعداد واحد عملی: - حل تمرین: ندارد
نوع درس: اختیاری	پیش نیاز: -

هدف درس:

شناخت ابعاد عرفان شیعی منسوب به معارف اهل بیت (ع) عرفای شیعه و تأثیر امامان شیعه بر اندیشه‌های عرفانی در جهان اسلام

رئوس مطالب:

- کلیات و مفهوم‌شناسی (عرفان و واژه‌های مشابه؛ اقسام عرفان، نسبت میان عرفان و اخلاق، تصوف، هدف و روش عرفان، مبانی و مسائل عرفان نظری و عرفان عملی)
- تاریخچه عرفان اسلامی و اصالت آن در مقایسه با عرفان‌های ادیان دیگر
- اصالت عرفان شیعی و رابطه آن با تصوف
- تصوف و تشیع در دوران صفویه
- مکتب‌های عرفان شیعی و ویژگی‌های آنها
- مسائل اصلی عرفانی در عرفان شیعی (وحدت وجود؛ ولایت؛ انسان کامل؛ شریعت، طریقت و حقیقت)
- عرفان‌های نوظهور و ویژگی‌های آن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید: نشست علمی و کرسی آزاد اندیشی با حضور کارشناسان علمی پیرامون عرفان‌های نوظهور

منابع اصلی:

- رحیمیان، س (۱۳۸۰). حب و مقام محبت در حکمت و عرفان اسلامی، نوید، شیراز.
- فعالی، م، ت (۱۳۹۰). آفتاب و سایه ها: نگرشی بر جنبش های نوظهور معنویت گرا، عابد، تهران.
- فنایی اشکوری، م (۱۳۹۱). شاخصه های عرفان ناب شیعی. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، موسسه بوستان کتاب، قم.
- مظاهری سیف، ح، ر (۱۳۸۸). جریان شناسی انتقادی عرفان های نوظهور، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم.
- یزدان پناه، س، ی (۱۳۸۹). مبانی و اصول عرفان نظری. مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)، قم.

منابع فرعی:

- آملی، ح، ع (۱۳۶۹). اسرار الشریعه و اطوار الطریقه و انوار الحقیقه، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، تهران.
- جوادی آملی، ع (۱۳۷۲). عرفان و حماسه، مرکز نشر فرهنگی رجاء، قم.
- حمیه، خ، ع (۱۴۲۵). العرفان الشیعی، درسه فی الحیاه الروحیه و الفکریه لحیدر الاملی، دار الہادی، بیروت.
- دشتیان، ن (۱۳۸۶). آرای عرفانی عارف حکیم آیت الله العظمی میرزا محمدعلی شاه آبادی (ره) در آثار امام خمینی (ره)، پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی، تهران.
- رضانی گیلانی، ر (۱۳۸۴). عارفانه ها (مجموعه مقالات: معرفت شناسی عرفانی)، صحیفه معرفت، تهران.
- موسوی خمینی (امام)، ر (۱۳۷۲). مصباح الهدایه الی الخلافه و الولایه، موسسه نشر و تنظیم آثار امام خمینی (ره)، تهران.
- هادوی، م (۱۳۶۳). اصطلاحات و تعابیر عرفانی، بزرگمهر، اصفهان.

مسائل جدید کلامی

New Theological Problems

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

شناخت مسائل جدید کلام و دیدگاه اسلام در این زمینه

رئوس مطالب:

- علم کلام جدید و مسائل کلامی (قلمرو، موضوع، روش و غایت کلام جدید)
- ضرورت دین و انتظار بشر از دین
- کثرت گرایی دینی و نگرش اندیشمندان مسلمان و شیعی
- تجربه دینی (انواع ویژگی‌های تجربه دینی؛ نسبت وحی و تجربه دینی)
- علم و دین و مباحث مرتبط با آن نظیر دین و فرضیه تکامل انواع (با تاکید بر دیدگاه اندیشمندان شیعی)
- دین و معناداری زندگی
- مسأله شر و عدل الهی (با تاکید بر دیدگاه اندیشمندان شیعی)
- قرائت‌های مختلف از دین و اجتهاد (با تاکید بر دیدگاه اندیشمندان شیعی)
- شیعه و رویکرد اومانستی به دین (تکلیف، حقوق، شریعه، ایمان)
- شیعه و مسائل اجتماعی (سکولاریسم و حکومت دینی)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید:-

منابع اصلی:

- محمدرضایی، م و دیگران (۱۳۸۱). جستارهایی در کلام جدید، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها، (سمت)، قم.
- یوسفیان، ح (۱۳۹۰). کلام جدید، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی و مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، قم.
- پیترسون، م و دیگران (۱۳۷۶). عقل و اعتقادات دینی، ترجمه سلطانی و نراقی، طرح نو، تهران.

منابع فرعی:

- ایزوتسو، ت (۱۳۷۸). مفهوم ایمان در کلام اسلامی، ترجمه زهرا پورسینا، سروش (انتشارات صدا و سیما)، تهران.
- خسروپناه، ع، ح (۱۳۸۸). مسائل جدید کلامی و فلسفه دین، المصطفی، قم.
- جوادی، م (۱۳۷۶). نظریه ایمان در عرصه کلام و قرآن، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، معاونت امور اساتید و دروس معارف اسلامی، قم.
- سبحانی، ج (۱۳۷۵). مدخل مسایل جدید در علم کلام، موسسه امام صادق (ع)، قم.
- صاحبی، م، ج (۱۳۸۱). سرچشمه‌های نواندیشی دینی، احیاگران، تهران.
- فنایی، ا (۱۳۷۵). درآمدی بر فلسفه دین و کلام جدید، اشراق، تهران.

شیعه، حکومت و ولایت فقیه Shi'ism, Government and Velayat-e-Faghih

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

تحلیل و بررسی حکومت پیامبر اکرم ص، ائمه معصومین (ع) و ولایت فقیه و شؤون آن در راستای اقتضائات زمان و توجه به نیازهای جامعه امروزی

رئوس مطالب:

- کلیات و مفهوم شناسی (ضرورت حکومت، اقسام حکومت، معنا و چیستی ولایت فقیه، شکل و محتوا، پیشینه تاریخی)
- گونه شناسی حکومت دینی و حکومت اسلامی
- منشأ مشروعیت حکومت پیامبر اکرم (ص) و ائمه (ع) و قلمرو آن
- دیدگاه فقها پیرامون ولایت فقیه و شؤون آن در عصر غیبت
- ادله نقلی و عقلی ولایت فقیه
- نظریات مختلف پیرامون قلمرو ولایت فقیه و رابطه آن با حکومت (ولایت مطلقه، مقیده و ولایت حسبیه)
- ولایت فقیه در قانون اساسی جمهوری اسلامی (اختیارات، وظایف، شروط)
- کارآمدی ولایت فقیه در حوزه های مختلف

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید: نشست علمی با اعضای مجمع تشخیص مصلحت، شورای نگهبان و حوزه علمیه

منابع اصلی:

- آذری قمی، ا (۱۳۷۱). شؤون و اختیارات ولی فقیه: ترجمه مبحث ولایت فقیه از "کتاب البیع"، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، تهران.
- جوادی آملی، ع (۱۳۷۸). ولایت فقیه ولایت فقاہت و عدالت، اسراء، قم.
- خسروپناه، ع، ح (۱۳۸۰). جامعه مدنی و حاکمیت دینی، وثوق، قم.

منابع فرعی:

- آذری قمی، ا (۱۳۷۲). ولایت فقیه از دیدگاه فقهای اسلام، دار العلم، قم.
- الخطیب، الف.م (۱۹۹۴). عقیدة العصمة بین الامام و الفقیه عند الشیعة الامامیة، مکتبه الاقصی، اردن.
- رستمیان، م، ع (۱۳۸۱). حاکمیت سیاسی معصومان، دبیرخانه مجلس خبرگان، قم.
- جوان آراسته، ح (۱۳۸۱). مبانی حکومت اسلامی، بوستان کتاب، قم.
- موسوی خمینی، ر (۱۳۵۰). حکومت اسلامی، بی نا، بی جا.
- مصباح یزدی، م، ت (۱۳۶۲). بحثی ساده پیرامون حکومت اسلامی و ولایت فقیه، مرکز چاپ و نشر تبلیغات اسلامی، قم.
- نراقی، ا (۱۳۶۵). حدود ولایت حاکم اسلامی، ترجمه: مبحث ولایت فقیه از کتاب عوائد الایام، وزارت ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات و تبلیغات، تهران.

جریان شناسی اعتقادات انحرافی در فرق شیعه

The Mainstream of Deviant Beliefs in the Shi'a sects

تعداد واحد نظری: ۲ واحد	تعداد واحد عملی: - حل تمرین: ندارد
نوع درس: اختیاری	پیش نیاز: -

هدف درس:

تحلیل و بررسی انحرافات اعتقادی در فرقه های شیعه از منظر شیعه دوازده امامی و سیره و سنت

رئوس مطالب:

- مفهوم شناسی و کلیات
  - تبیین اصلی ترین آموزه های کلامی اعتقادات انحرافی (نظیر سهو النبی، امامت، علم غیبت امام، ولایت تکوینی، بداء، رجعت، شفاعت، مهدویت، حکومت، ...)
  - نخستین شیعه (نظیر غالبان، کیسانیه، نصیریه)
  - تحلیل و بررسی اعتقادات انحرافی فرقه زیدیه
  - تحلیل و بررسی اعتقادات انحرافی فرقه اسماعیله، دروزیه، علویان
  - تحلیل و بررسی اعتقادات انحرافی فرق معاصر شیعه (نظیر شیخیه، بابیه، بهائیت)
  - تحلیل و بررسی اعتقادات انحرافی فرق صوفی شیعه (نظیر اهل حق، علی الهی، یارسان، درویش گنابادی)
  - تحلیل و بررسی اعتقادات انحرافی جریان های کلامی شیعه (نظیر انحرافات اخباریان، مکتب تفکیک، انجم حجتیه، مکتب قرانیان، روشنفکران و اصلاح گران دینی...)
- روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید: -

منابع اصلی:

- سبحانی، ج (۱۹۹۱م). بحوث فی الملل و النحل، الدار الاسلامیه، بیروت.
- صفری فروشانی، ن (۱۳۷۸ش). غالیان کاوشی در جریان ها و برآیندها، استان قدس رضوی، مشهد.
- مشکور، م، ج (۱۳۶۲). تاریخ شیعه و فرقه‌های اسلام تا قرن چهارم، اشراقی، قم.

منابع فرعی:

- ابن حزم ظاهری، م، ا (۱۹۹۶م). الفصل فی الملل، تحقیق محمد ابراهیم نصر، دارالجلیل، بیروت.
- اشعری، س، ع (۱۳۶۱). المقالات و الفرق، تحقیق جواد مشکور، انتشارات علمی فرهنگی، تهران.
- بدوی، ع، ر (۱۹۹۶م). مذاهب الاسلامیین، دارالعلم، بیروت.
- بغدادی، ع، ق (۱۳۵۸). الفرق بین الفرق، به کوشش محمد جواد مشکور، اشراقی، تهران.
- نجاشی، ا، ع (۱۴۱۶). فهرست اسماء مصنّفی الشیعه المشتھر برجال النجاشی، تحقیق موسی بشیری، الخامسه، جماعه المدرسین فی الحوزه العلمیه، موسسه النشر الاسلامی، قم.
- نوبختی، ح، م (۱۳۶۱). فرق الشیعه، ترجمه: محمد جواد مشکور، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
- ولوی، ع، م (۱۳۶۷). تاریخ علم کلام و مذاهب اسلامی، بعثت، تهران.

مهدویت و منجی شناسی

Mahdism and Knowing the Savior

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی: - حل تمرین: ندارد
نوع درس: اختیاری	پیش نیاز: -

هدف درس:

تحلیل و بررسی اعتقاد شیعه به مهدویت و شناخت جریان‌های انحرافی در موعودگرایی

رئوس مطالب:

- منجی‌گرایی در ادیان و مذاهب اسلامی
- غیبت حضرت مهدی (عج) از جهت تاریخی و کلامی
- انتظار، دیدگاه‌ها و فلسفه آن
- نشانه‌های حتمی و غیرحتمی ظهور
- رجعت و فلسفه آن
- سیره سیاسی و اجتماعی حضرت مهدی (عج) در ظهور
- آسیب شناسی موعودگرایی و مدعیان ظهور

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید: بنیاد مهدی موعود^(ع)

منابع اصلی:

- جاسم، ح (۱۳۶۷). تاریخ سیاسی غیبت امام دوازدهم^(عج)، ترجمه سید محمدتقی آیت‌اللهی، موسسه انتشارات امیرکبیر، چاپ اول، تهران.
- صافی گلپایگانی، ل (۱۳۷۷). امامت و مهدویت، مدرسه انتشارات حضرت معصومه^(س)، قم.

منابع فرعی:

- اصفهانی، م، ت (۱۳۸۲). مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم^(عج)، ترجمه مهدی حائری، مسجد مقدس جمکران، قم.
- حکیمی، م، ر (۱۳۶۶). خورشید مغرب، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ پنجم، تهران.
- صدر، م، ب (بی تا). بحث حول المهدی، ترجمه، کتابخانه بزرگ اسلامی، موسسه الامام المهدی، قم.
- صافی، ل (۱۳۷۷). منتخب الاشرافی الامام اثنی عشر، موسسه سیده معصومه^(س)، قم.
- طوسی، م، ح (شیخ طوسی). (۱۴۱۱ ق). کتاب الغیبه، تحقیق شیخ عبدالله تهرانی و شیخ علی احمد ناصح، موسسه معارف اسلامی، قم.
- مجلسی، م، ب (۱۴۰۳ ق. ۱۹۸۳ م). بحار الانوار الجامعه لدرر اخبار الائمه الاطهار، موسسه الوفاء، چاپ سوم، بیروت.
- نعمانی، م، الف (بی تا). کتاب الغیبه، تحقیق: علی اکبر غفاری، مکتبه الصدوق، تهران.

گونه شناسی اندیشه سیاسی معاصر شیعه

Typology of Contemporary Shiite Political Thought

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی: - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : شیعه در جهان امروز

هدف درس:

معرفی اندیشه و فلسفه سیاسی شیعه (بویژه در دوره معاصر) و مطالعه تطبیقی جریان های سیاسی شیعه از گذشته تا امروز

رئوس مطالب:

- کلیات (تعریف مفاهیم اساسی تفکر ساسی شیعه (نظیر امامت، علم، شورا، شهادت، انتظار))
- بررسی خطوط کلی اندیشه سیاسی شیعه
- رویکردهای کلی اندیشه سیاسی شیعه (رویکرد عقل گرا، نقل گرا، رویکرد عقل گرا-نقل گرا)
- بررسی اندیشه سیاسی فرق شیعه (اسماعیلیه و زیدیه)
- بررسی جریان های سیاسی اثنی عشری در دوره معاصر
- الف) جریان فقهی (ملا احمد نراقی، علامه نائینی، شیخ فضل الله نوری، اسدالله خرقانی)
- ب) جریان روشنفکری شیعی (علی شریعتی، مهندس بازرگان و مهدی حائری)
- ج) جریان فلسفی (علامه طباطبایی، امام خمینی(ره) و شهید مطهری)

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- مسجدجامعی، م (۱۳۸۵). زمینه های تفکر سیاسی در قلمرو تشیع و تسنن، انتشارات ادیان، قم
- علیخانی، ع.ه (۱۳۹۰). اندیشه سیاسی متفکران مسلمان، پژوهشگاه مطالعات فرهنگی و اجتماعی، تهران.
- عباس، ح (۱۳۸۳). ساختار منطقی اندیشه سیاسی اسلام، ترجمه مصطفی فضائلی، بوستان کتاب، قم.

منابع فرعی:

- حقیقت، ص، (۱۳۸۱). توزیع قدرت در اندیشه سیاسی شیعه، نگاه معاصر، تهران .
- عناین، ح، (۱۳۸۴). اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، ترجمه بهاء الدین خرمشاهی، خوارزمی، تهران.
- فیرحی، د، (۱۳۹۸). نظام سیاسی و دولت در اسلام، سمت، تهران.
- کدیور، م، (۱۳۸۷). نظریه های دولت در فقه شیعه، کویر، تهران.
- الفاخری، ح والجر، خ، (۱۳۹۳). تاریخ فلسفه در جهان اسلام، ترجمه عبدالحمید آیتی، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
- گروه مذاهب اسلامی، (۱۳۸۷). اسماعیلیه، مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب، قم.

Shiites and Orientalists

تعداد واحد نظری : ۲ واحد	تعداد واحد عملی: -
نوع درس : اختیاری	حل تمرین : -
	پیش نیاز : -

هدف درس:

شناخت و ارزیابی آثار و آراء مستشرقان درباره شیعه

رئوس مطالب:

- کلیات و مفهوم شناسی (استشراق: سیر تاریخی، مراحل، انگیزه ها، انواع، قالب فعالیت ها، رویکردها)
- معرفی و طبقه بندی مستشرقان و مکاتب فکری آنها (ویلفرد مادونگ، هاینس هالم، آرزینا لالانی، فرهاد دفتری، رینر بروئر، محمدعلی امیر معزی، هانری کرین، اتان کولبرگ، لیندا کلارک، زابینه اشمیتکه، مونگمری وات، آندره نیومن، و ...)
- بررسی دیدگاه مستشرقان درباره منشأ تشیع، سیر تاریخی کلام شیعه و متکلمان شیعی
- ارزیابی دیدگاه مستشرقان درباره منابع تفکر شیعی
- شناخت و نقد دیدگاه مستشرقان درباره فرقه های کلامی شیعه (زیدیه، اسماعلیه، اثنا عشریه و ..)
- بررسی آراء مستشرقان درباره امامت شیعه و جایگاه سیاسی و اجتماعی آنها
- نقد و تحلیل دیدگاه مستشرقان درباره اعتقادات و آداب شیعه (نظیر ولایت، علم، عصمت، نص، مهدویت، رجعت، انتظار، تقیه، شفاعت، توسل، عراداری و ...)
- بررسی دیدگاه مستشرقان درباره جایگاه غلات و دیدگاه های انحرافی در اندیشه شیعه
- بررسی دیدگاه مستشرقان درباره جایگاه نظام سیاسی و حکمرانی دینی در اندیشه شیعه

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : مؤسسه شیعه شناسی

منابع اصلی:

- صانع پور، م، (۱۳۹۳). شیعه شناسان غربی و اصول اعتقادات شیعه دوازده امامی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- مدرس طباطبایی، ح، (۱۳۸۳). میراث مکتوب شیعه از سه قرن نخستین هجری، ترجمه علی قرائی و رسول جعفریان، قم، کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام و ایران
- نیومن، آ، (۱۳۸۶). دوره شکل گیری تشیع دوازده امامی، گفتمان حدیثی میان قم و بغداد، ترجمه حسن شکراللهی، محمدرضا امین، لطف الله جلالی، مهدی ابوطالبی، شیعه شناسی، قم.

منابع فرعی:

- گلیو، ر، (۱۳۹۳). آخرین تحقیقات در تاریخ تشیع متقدم، ترجمه منتظر مهدی، امامت پژوهی، سال سوم، صص ۲۳۵-۲۶۲.
- مادلونگ، و، (۱۳۷۷). جانشینی محمد، ترجمه احمد نمایی و دیگران، آستان قدس رضوی، مشهد.
- مکدورنت، م، (۱۳۷۲). اندیشه های کلامی شیخ مفید، ترجمه احمد آرام، دانشگاه تهران، تهران.
- هالم، ه، (۱۳۸۴). تشیع، ترجمه محمدتقی اکبری، نشر ادیان، قم

-Crow.d.s.(2008). The role.of al-Agl in early Islmic widon with reference to jafar al-sadiq.Montreal.New Orleans:Loyola.University.

- Moezzi.Amir.M.A.(2011). The spirituality of shii Islam.London of Islamili Studies.

علت بازنگری برنامه درسی:

برنامه کارشناسی ارشد رشته شیعه شناسی گرایش کلام مصوبه ۵۴۸ مورخه ۸۴/۰۳/۲۱ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در ابتدا به منظور ارائه در علوم حوزوی در جامعه المصطفی العالمیه تدوین گردید. سپس منسوخ و در مصوبه ۸۸۲ مورخه ۹۵/۱۱/۲۳ بازنگری شده است. اما از آنجا که دانشجویانی که قصد ادامه تحصیل در این رشته را در دانشگاه‌ها داشته و مقطع کارشناسی آن‌ها رشته های مختلف می‌باشد؛ نیاز به بازنگری در سرفصل دروس این رشته ضروری می‌نمود تا با توجه به نیازهای آموزشی و مطابق با عنوان رشته، سرفصل‌های آموزشی آنان تدوین و بازنگری گردد.

۱- جدول تطبیقی دروس اصلی مشترک

توضیحات	استاد بازنگاری کننده درس	دروس جدید		دروس قدیم		
		تعداد واحد		نام درس	تعداد واحد	
		نظری	عملی		نظری	عملی
این عنوان به دو درس تاریخ تشیع و درس مفهوم و پیدایش تشیع تغییر و متناسب با آن سرفصل ها و منابع بازنگاری و اصلاح گردید	دکتر سعیدیان	۲	-	مفهوم و پیدایش تشیع	۲	مفهوم و تاریخ پیدایش تشیع
بازنگری در سرفصل	دکتر محمودی	۲	-	امامت و ولایت	۲	امامت و ولایت
بازنگری در سرفصل و منابع	دکتر عزیزی - دکتر سعیدیان	۲	-	شیعه در جهان امروز	۲	شیعه در جهان امروز
بازنگری در سرفصل	دکتر بهرامی	۲	-	فرق شیعه	۲	فرق شیعه
این درس قبلا از دروس اختصاصی بود و در بازنگاری به دروس مشترک منتقل گردید	دکتر عزیزی	۲	-	شیعه و اندیشه تقریب بین مذاهب اسلامی	۲	شیعه و اندیشه تقریب بین مذاهب اسلامی

۲- جدول تطبیقی دروس تخصصی

توضیحات	استاد بازنگاری کننده درس	دروس جدید		دروس قدیم		
		تعداد واحد		نام درس		
		نظری	عملی	نظری	عملی	
این درس قبلا با عنوان آموزه های شیعه ۴ واحدی بود و به دو درس ۲ واحدی تغییر یافت که یک درس آن با نام امام شناسی شیعه ارائه می شود		-	۲	امام شناسی شیعه	۲ -	آموزه های شیعه (۱)
این درس قبلا با عنوان آموزه های شیعه ۴ واحدی بود و به دو درس ۲ واحدی تغییر یافت که یک درس آن با نام آموزه های اختصاصی شیعه ارائه می شود		-	۲	آموزه های اختصاصی شیعه	۲	آموزه های شیعه (۲)
این درسی جدید است که در بازنگاری، تعریف شده و متناسب با آن اهداف، سرفصل و منابع اصلاح گردید.	دکتر عزیزی- دکتر حاجی احمدی	-	۲	سیر تطور منابع و اندیشه کلامی شیعه امامیه		
این درس جدید است که در بازنگاری جایگزین درس احادیث کلامی شیعه شده و سرفصل ها و منابع آن تعریف شده است.	دکتر سپاهی-دکتر رستمیان		۲	عقل در اندیشه کلامی شیعه		احادیث کلامی شیعه

مطالعه تطبیقی کلام شیعه و اهل سنت	۲	دکتر رستمیان - دکتر ملکوتی خواه	این درس جدید است که در بازنگری سرفصل ها و منابع آن تعریف شده است.
زبان انگلیسی تخصصی	۲		بازنگری در سرفصل و منابع
پایان نامه	۴	-	۴

۳- جدول تطبیقی دروس اختیاری

توضیحات	استاد بازنگری کننده درس	دروس جدید		دروس قدیم		
		تعداد واحد		نام درس	تعداد واحد	
		نظری	عملی		نظری	عملی
این درس قبلا با نام اخلاق و عرفان در شیعه جزو دروس اختصاصی بود.	دکتر رستمیان	۲	-	عرفان شیعی	۲	اخلاق و عرفان در شیعه
این درس قبلا جزو دروس تخصصی بوده که به دروس اختیاری انتقال یافت و سرفصل و منابع تقویت شد.	دکتر سپاهی - دکتر مشکات	۲	-	مسائل جدید کلامی	۲	مسائل جدید کلامی
این درس قبلا جزو دروس اختصاصی بود و عنوان اصلاح بیان سرفصل و منابع تقویت شد.	دکتر محمودی - دکتر رستمیان	۲	-	شیعه، حکومت و ولایت فقیه	۲	شیعه و حکومت (با تأکید بر نظریه ولایت فقیه)

این درس جدید است و در بازنگری طراحی شده است.	دکتر بهرامی		۲	مهدویت و منجی شناسی			
این درس جدید است و در بازنگری طراحی شده است.	دکتر بهرامی	-	۲	جریان شناسی اعتقادات انحرافی فرق شیعه			
این درس جدید است و در بازنگری طراحی شده است.	دکتر عزیزخانی	-	۲	گونه شناسی اندیشه سیاسی معاصر شیعه			
این درس جدید است و در بازنگری طراحی شده است.	دکتر سعیدیان- دکتر نظرپور-دکتر شیراوند	-	۲	تشیع و مستشرقان			

۴- جدول تطبیقی دروس جبرانی

توضیحات	استاد بازنگری کننده درس	دروس جدید		دروس قدیم		
		تعداد واحد		تعداد واحد		
		نظری	عملی	نظری	عملی	
این درس جدید است و در بازنگری طراحی شده است	دکتر عزیزی	۲	-	روش تحقیق در علوم اسلامی	-	-
این درس جدید است و در بازنگری طراحی شده است	دکتر محمودی	۲	-	نقد و مناظره کلامی	-	-

این درس به ۲ درس ۲ واحدی متون تخصصی عربی ۱ و متون تخصصی عربی ۲ تقسیم شد	دکتر عزیزی - دکتر رستمیان	-	۲	متون تخصصی عربی ۱	-	۲	متون تخصصی عربی
این درس جدید است و در بازنگری جایگزین درس نثر جدید عربی شده و سرفصلها و منابع درسی طراحی شده است	دکتر عزیزی - دکتر رستمیان	-	۲	متون تخصصی عربی ۲	-	۲	نثر جدید عربی
این درس جدید است و در بازنگری طراحی شده است	دکتر ملکوتی خواه	-	۲	آشنایی با علم درایه و رجال	-	-	
این درس جدید است و در بازنگری جایگزین درس تاریخ کلام شیعه ۲ شده و سرفصلها و منابع درسی طراحی شده است	دکتر سعیدیان	-	۲	تاریخ تشیع	-	۲	تاریخ کلام ۲ (کلام شیعه)
این درس جدید است و در بازنگری جایگزین درس تاریخ کلام شیعه ۱ شده و سرفصلها و منابع درسی طراحی شده است	دکتر محمودی	-	۲	فرق و مذاهب کلامی اهل سنت	-	۲	تاریخ کلام ۱ (کلام غیر شیعه)
این درس جدید است و در بازنگری جایگزین درس کلیات فلسفه اسلامی شده و سرفصلها و منابع درسی طراحی شده است	دکتر سپاهی	-	۲	تاریخ فلسفه اسلامی	-	۲	کلیات فلسفه اسلامی

